

Unia energetyczna

wg stanu na 17.10.2017

MATERIAŁY OIDE

Plan stworzenia unii energetycznej opartej na pięciu priorytetowych obszarach został opublikowany przez Komisję Europejską w lutym 2015 roku. Poniżej przedstawiono najważniejsze dokumenty określające kształt unii energetycznej, w tym drugie sprawozdanie roczne pokazujące stan realizacji w 2016 oraz propozycje KE ujęte w pakiecie dotyczącym czystej energii (tzw. pakiecie zimowym).

Słowa kluczowe: energia, bezpieczeństwo dostaw, zaopatrzenie w energię, współpraca energetyczna, gaz, polityka energetyczna

Spis treści

- I. WPROWADZENIE
- II. WYBRANE DOKUMENTY
- III. WYBRANE STRONY INTERNETOWE
- IV. PAKIET DOTYCZĄCY CZYSTEJ ENERGII

I. WPROWADZENIE

Jean-Claude Juncker w swoim programie politycznym ogłoszonym w lipcu 2014 roku uznał plan stworzenia unii energetycznej za jeden z dziesięciu priorytetów nowej Komisji Europejskiej¹. W lutym 2015 roku KE opublikowała pakiet, w którego skład weszły 3 komunikaty: strategia ramowa na rzecz unii energetycznej, propozycja UE w zakresie nowej globalnej umowy klimatycznej oraz projekt działań związanych z osiągnięciem do 2020 roku docelowych 10% energii elektrycznej w ramach połączeń międzysystemowych. Długofalowe cele unijnej polityki energetycznej, jakimi są bezpieczeństwo dostaw, zrównoważony rozwój i konkurencyjność, powinny zdaniem KE być realizowane z uwzględnieniem przyjętych wcześniej ram klimatyczno-energetycznych 2030 oraz strategii bezpieczeństwa energetycznego, w oparciu o 5 filarów unii energetycznej:

1. Bezpieczeństwo energetyczne, solidarność i zaufanie – m.in. dywersyfikacja dostaw, współpraca państw w celu wzrostu bezpieczeństwa dostaw, zwiększenie przejrzystości w zakresie dostaw gazu;
2. Zintegrowany rynek energii – m.in. rozwój połączeń międzysystemowych, pełne wdrożenie i realizacja przepisów, współpraca państw w ramach tworzenia polityk energetycznych, umożliwienie konsumentom łatwiejszego wyboru dostawców energii;
3. Efektywność energetyczna zmniejszająca popyt na energię – m.in. zwiększenie efektywności w sektorze budownictwa czy dążenie do niskoemisyjnego sektora transportu
4. Dekarbonizacja – polityka przeciwdziałania zmianom klimatu, dążenie do osiągnięcia pozycji lidera w dziedzinie energii odnawialnej;
5. Badania naukowe, innowacje i konkurencyjność – przede wszystkim w ramach rozwoju technologii inteligentnych sieci i inteligentnych domów, w ekologicznym transporcie, czystych technologiach paliw kopalnych i bezpiecznym wytwarzaniu energii jądrowej.

Ponadto w strategii wskazano 15 działań, które mają służyć jej pełnej realizacji, koordynowanych przez zintegrowany system zarządzania i monitorowania.

Przygotowana przez KE strategia ramowa została przyjęta przez Radę Europejską na posiedzeniu w marcu 2015 roku. Rada Europejska potwierdziła gotowość do budowania unii energetycznej obejmującej 5 priorytetowych obszarów określonych w dokumencie Komisji. W konkluzjach wyróżniła szczególnie istotne aspekty unii

¹ Wcześniej, w kwietniu 2014, „Financial Times” opublikował artykuł Donalda Tuska zatytułowany *A united Europe can end Russia's energy stranglehold*. Tusk zaproponował w nim powołanie przez UE unii energetycznej, która pozwoliłaby państwom członkowskim Unii Europejskiej osłabić zależność od rosyjskiej energii. Unia energetyczna w proponowanym kształcie miała uwzględnić 6 kluczowych punktów: powołanie europejskiej instytucji odpowiedzialnej za kupowanie gazu dla wszystkich państw, mechanizmy solidarnościowe uruchamiane w razie niebezpieczeństwa odcięcia dostaw gazu, pomoc finansowa UE w realizacji niezbędnych inwestycji, pełne wykorzystanie istniejących zasobów paliw kopalnych w UE (węgiel, gaz łupkowy), podpisanie porozumień dotyczących zakupu gazu z eksporterami spoza UE (np. USA, Australia) oraz wzmocnienie Wspólnoty Energetycznej, zawartej w 2005 roku ze wschodnimi sąsiadami UE.

Patrz: Tusk D.: *A united Europe can end Russia's energy stranglehold*, „Financial Times” 21.04.2014

energetycznej, w tym m.in.: prace nad infrastrukturą w dziedzinie energii elektrycznej i gazu (także połączenia międzysystemowe), pełna implementacja i rygorystyczne przestrzeganie przepisów energetycznych, zapewnienie zgodności umów dotyczących kupowania gazu od dostawców zewnętrznych z prawem UE (zwiększenie ich przejrzystości) czy opracowanie strategii w zakresie technologii i innowacji klimatyczno-energetycznych. Na kolejnym posiedzeniu, w grudniu 2015, Rada Europejska wezwała m.in. do przyspieszenia prac nad prawodawstwem w zakresie unii energetycznej czy pełnego wdrożenia prawa w dziedzinie energii ze źródeł odnawialnych i efektywności energetycznej.

Komisja Europejska przygotowuje coroczne sprawozdania przedstawiające realizację budowy unii energetycznej. Pierwsze sprawozdanie opublikowano w listopadzie 2015 roku, drugie – w lutym 2017.

W drugim sprawozdaniu Komisja, omawiając realizację poszczególnych celów, zwraca uwagę na szybką ratyfikację przez UE porozumienia paryskiego z grudnia 2015, która umożliwiła jego wejście w życie w dniu 4 listopada 2016. W ubiegłym roku Komisja przyjęła też wszystkie wnioski legislacyjne konieczne do realizacji tego porozumienia. Postępy w realizacji unii energetycznej na szczeblu krajowym w 2016 r. zostały omówione w załączniku nr 2 do sprawozdania (pkt 10).

Wśród działań związanych z realizacją celów strategii ramowej z 2015 roku jest tzw. pakiet zimowy „Czysta energia dla wszystkich Europejczyków” przedstawiony 30 listopada 2016 (zaprezentowany szerzej w pkt IV). Propozycji tej przyświecają trzy główne cele: efektywność energetyczna jako priorytet, osiągnięcie przez UE pozycji światowego lidera na polu energii odnawialnej oraz uczciwe traktowanie konsumentów. Pakiet wniosków ustawodawczych obejmuje zagadnienia efektywności energetycznej, energii ze źródeł odnawialnych, struktury rynku energii elektrycznej, bezpieczeństwa dostaw energii oraz zasad zarządzania na potrzeby unii energetycznej. KE proponuje także m.in. nowy kierunek działań w zakresie ekoprojektu, strategię mobilności zautomatyzowanej i związanej z dostępem do internetu, a także działania mające na celu przyspieszenie innowacji w dziedzinie czystej energii oraz odnawiania budynków w Europie.

II. WYBRANE DOKUMENTY

Dokumenty Komisji Europejskiej

PROGRAM POLITYCZNY J.-C. JUNCKERA, 15.07.2014

1. Jean-Claude Juncker, [Nowy początek dla Europy: Mój program na rzecz zatrudnienia, wzrostu, sprawiedliwości oraz zmian demokratycznych. Wytyczne polityczne na następną kadencję Komisji Europejskiej](#), pkt 3. Stabilna unia energetyczna z perspektywiczną polityką w kwestii zmiany klimatu, s. 6

RAMY KLIMATYCZNO-ENERGETYCZNE 2030, 22.01.2014

3. [Ramy polityczne na okres 2020–2030 dotyczące klimatu i energii](#), COM(2014) 15

PAKIET DOTYCZĄCY UNII ENERGETYCZNEJ, 25.02.2015

4. [Strategia ramowa na rzecz stabilnej unii energetycznej opartej na przyszłościowej polityce w dziedzinie klimatu](#), COM(2015) 80
  - Załącznik 1: [Plan działania w zakresie unii energetycznej](#)
5. [Protokół paryski – plan przeciwdziałania zmianie klimatu na świecie po 2020 r.](#), COM(2015) 81
  - [Załącznik 1](#)
6. [Osiągnięcie docelowego poziomu 10 % w zakresie elektroenergetycznych połączeń międzysystemowych. Przygotowanie europejskiej sieci elektroenergetycznej na 2020 r.](#), COM(2015) 82

PAKIET DOTYCZĄCY BEZPIECZEŃSTWA ENERGETYCZNEGO, 16.02.2016

7. Dokumenty przedstawiono na stronie internetowej [Dyrekcji ds. Energii](#)

EUROPEJSKA STRATEGIA NA RZECZ MOBILNOŚCI NISKOEMISYJNEJ, 20.07.2016

8. Dokumenty przedstawiono na stronie internetowej [Dyrekcji ds. Mobilności i Transportu](#)

PAKIET DOTYCZĄCY CZYSTEJ ENERGII, 30.11.2016

9. Dokumenty przedstawiono na stronie internetowej [Dyrekcji ds. Energii](#)
[rozszerzona informacja: pkt IV]

Sprawozdania roczne

Sprawozdanie za 2015, 18.11.2015

10. [Stan unii energetycznej w 2015 r.](#), COM(2015) 572
  - Załącznik 1: [Zaktualizowany plan działania w zakresie unii energetycznej](#)

- Załącznik 2: [Wytyczne dla państw członkowskich dotyczące krajowych planów w zakresie energii i klimatu w ramach zarządzania unią energetyczną](#)

Sprawozdanie za 2016, 01.12.2017

11. [Drugie sprawozdanie na temat unii energetycznej](#), COM(2017) 53

- Załącznik 1: [Zaktualizowany plan działania w zakresie unii energetycznej](#)
- Załącznik 2: [Pięć wymiarów unii energetycznej: uwagi dotyczące polityki na szczeblu państw członkowskich i UE](#)

Konkluzje Rady Europejskiej

12. [Konkluzje Rady Europejskiej, 19-20 marca 2015](#), I. Unia energetyczna, s. 1
13. [Konkluzje Rady Europejskiej, 17-18 grudnia 2015](#), V. Unia energetyczna wraz z przyszłościową polityką klimatyczną, s. 6

Konkluzje Rady Unii Europejskiej

14. [Rada ds. Transportu, Telekomunikacji i Energii](#), 27.02.2017
- [Outcome of the Council meeting](#)
15. [Rada ds. Transportu, Telekomunikacji i Energii](#), 01-05.12.2016
- [Outcome of the Council meeting](#)
16. [Rada ds. Transportu, Telekomunikacji i Energii](#), 06-07.06.2016
- [Outcome of the Council meeting](#)

POROZUMIENIE PARYSKIE

17. [Porozumienie paryskie](#), Dz.Urz.UE 2016 L 284, s. 4

Komunikaty prasowe

18. [Postępy w transformacji sektora energetycznego w Europie](#), Bruksela, 01.02.2017
19. [Unia energetyczna i polityka w dziedzinie klimatu: transformacja Europy w gospodarkę niskoemisyjną](#), Bruksela, 20.07.2016

III. WYBRANE STRONY INTERNETOWE

20. Komisja Europejska: [Energy Union and Climate](#)
21. Komisja Europejska: [State of the Energy Union](#)
22. Rada Europejska: [Unia energetyczna: bezpieczna, zrównoważona, konkurencyjna i niedroga energia dla Europy](#)

IV. PAKIET DOTYCZĄCY CZYSTEJ ENERGII

Dokumenty UE

- [Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego, Komitetu Regionów oraz Europejskiego Banku Inwestycyjnego - Czysta energia dla wszystkich Europejczyków](#), (COM(2016) 860, 30.11.2016).

Dokumenty wchodzące w skład pakietu (PL):

- [Wniosek dotyczący rozporządzenia PE i Rady ws. zarządzania unią energetyczną, zmieniającego dyrektywę 94/22/WE, dyrektywę 98/70/WE, dyrektywę 2009/31/WE, rozporządzenie \(WE\) nr 663/2009, rozporządzenie \(WE\) nr 715/2009, dyrektywę 2009/73/WE, dyrektywę Rady 2009/119/WE, dyrektywę 2010/31/UE, dyrektywę 2012/27/UE, dyrektywę 2013/30/UE i dyrektywę Rady \(UE\) 2015/652 oraz uchylające rozporządzenie \(UE\) nr 525/2013](#), COM(2016) 759, 30.11.2016.
- [Wniosek dotyczący dyrektywy PE i Rady zmieniającej dyrektywę 2012/27/UE w sprawie efektywności energetycznej](#), COM(2016) 761, 30.11.2016.
- [Wniosek dotyczący dyrektywy PE i Rady zmieniającej dyrektywę 2010/31/UE w sprawie charakterystyki energetycznej budynków \(2010/31/EU\)](#), COM(2016) 765, 30.11.2016.
- [Wniosek dotyczący dyrektywy PE i Rady w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych \(wersja przekształcona\)](#), COM(2016) 767, 30.11.2016.

- [Wniosek dotyczący rozporządzenia PE i Rady w sprawie wewnętrznego rynku energii elektrycznej \(wersja przekształcona\)](#), COM(2016) 861, 30.11.2016.
[Załącznik 1](#)
  - [Uzasadniona opinia Sejmu](#)
  - Dossier COM(2016) 861 w bazie [IPEX](#)
- [Wniosek dotyczący rozporządzenia PE i Rady w sprawie gotowości na wypadek zagrożeń w sektorze energii elektrycznej i uchylające dyrektywę 2005/89/WE](#), COM(2016) 862, 30.11.2016.
- [Wniosek dotyczący rozporządzenia PE i Rady ustanawiającego Agencję Unii Europejskiej ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki \(wersja przekształcona\)](#), COM(2016) 863, 30.11.2016.
- [Wniosek dotyczący dyrektywy PE i Rady w sprawie wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej \(wersja przekształcona\)](#), COM(2016) 864, 30.11.2016.
[Załącznik 1](#)
- [Sprawozdanie Komisji dla Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów: Ceny i koszty energii w Europie](#), COM(2016)769, 30.11.2016.
- [Komunikat Komisji: Plan prac dotyczący ekoprojektu na lata 2016–2019](#), COM(2016) 773, 30.11.2016.
- [Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego, Komitetu Regionów oraz Europejskiego Banku Inwestycyjnego: Przyspieszenie innowacji w dziedzinie czystej energii](#), COM(2016) 763, 30.11.2016.
- [Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów: Europejska strategia na rzecz współpracujących inteligentnych systemów transportowych – ważny krok w kierunku mobilności pojazdów współpracujących, połączonych i zautomatyzowanych](#), COM(2016) 766, 30.11.2016.
- [Sprawozdanie Komisji dla Parlamentu Europejskiego i Rady dotyczące realizacji Europejskiego programu energetycznego na rzecz naprawy gospodarczej i Europejskiego Funduszu na rzecz Efektywności Energetycznej](#), COM(2016) 743, 28.11.2016.
- Wszystkie dokumenty pakietu [Czysta energia](#) (EN) – strona KE

Legislative train schedule – informacje na temat przebiegu procedury legislacyjnej wybranych projektów legislacyjnych wchodzących w skład pakietu

- [Revision of Energy Efficiency Directive amending the Directive 2012/27/EU](#)
- [Review of the Renewable Energy Directive 2009/28/EC to adapt it to the EU 2030 climate and energy targets](#)
- [Review of regulation No 714/2009 on the internal market for electricity - new electricity market design](#)

Komunikaty prasowe

- [Czysta energia dla wszystkich Europejczyków, czyli jak wyzwolić potencjał wzrostu Europy](#), Bruksela, 30 listopada 2016.
- [Putting energy efficiency first: consuming better, getting cleaner](#), Brussels, 30 November 2016.
- [Achieving global leadership in renewable energies](#), Brussels, 30 November 2016.
- [Providing a fair deal for consumers](#), Brussels, 30 November 2016

Wybrane publikacje

- Erbach G.: [Capacity mechanisms for electricity](#), „Briefing”, EU Legislation in Progress, European Parliament EPRS, May 2017
- Šajn N.: [Revised Energy Efficiency Directive](#), „Briefing”, EU Legislation in Progress, European Parliament EPRS, March 2017.
- Wilson A. B.: [Promoting renewable energy sources in the EU after 2020](#), „Briefing”, EU Legislation in Progress, European Parliament, EPRS, March 2017.
- Wilson A. B.: [Governance of the energy union](#), „Briefing”, EU Legislation in Progress, European Parliament EPRS, February 2017
- Topical Digest - ['Clean energy for all Europeans' legislative package](#), EPRS, June 2017